

Ба шурои диссертатсионии
6D.KOA-18 назди Донишгоҳи
миллии Тоҷикистон (ш. Душанбе,
кӯчаи Буни Ҳисорак, бинои 11)

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Исозода Баҳодур Чиллаҳон дар мавзӯи «Нақши ҳокимияти судӣ дар таъмини ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрванд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон», барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 12.00.01 – назария ва таърихи ҳуқуқ ва давлат; таърихи таълим дар бораи ҳуқуқ ва давлат омода гардидааст, пешниҳод мешавад.

Мубрамияти мавзӯи таҳқиқот. Муаллиф дар муқаддимаи автореферат ба таври муфасссал мубрамияти мавзуро асоснок намуда, қайд менамояд, ки масъалаи мақом ва нақши ҳокимияти судӣ дар сохтори давлатӣ-ҳуқуқӣ зарурати таҳлили бунёдӣ ва асосҳои назариявӣ-ҳуқуқиро тақозо менамояд. Илми муносири ҳуқуқ бо муайянсозии мафҳумҳои асосӣ, мушаххас кардани пажӯиши байнисоҳавӣ ва таҳияи асосҳои назариявӣ баҳри ислоҳоти минбаъдаи низоми судӣ бо назардошти стандартҳои байналмилалӣ марбут ба адолати судӣ ва ҳуқуқи инсон, рӯ ба рӯ гардидааст. Бо ин назардошт, омӯзиши институти ҳокимияти судӣ дар шароити навсозии давлати тоҷикон дорои аҳамияти муҳимми илмӣ ва амалӣ мебошад. Муҳимияти ин раванд на танҳо ба зарурати таъмини ҳуқуқи фаъолияти мустақили ҳокимияти судӣ алоқаманд аст, балки бо эъмори давлати ҳуқуқбунёд, демократӣ ва иҷтимоӣ, ки дар маркази он инсон ва ҳуқуқҳои ҷудонашавандаи ӯ қарор доранд, решапайвандӣ дорад. Ҳалли бомуваффақияти ин масъала дар сурати бархурди низомнок ба ҳампайвастагии назарияи ҳуқуқ, таҳлили қонунгузори ҷорӣ, амалияи татбиқи он ва дурнамои рушди минбаъдаи институтсионалии ҳокимияти судӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон даст хоҳад дод (сах. 4).

Дар автореферати диссертатсия мақсади он ба таври возеҳ баён гардидааст. Вазифаҳои дар назди таҳқиқоти мазкур гузошташуда аз ҷумла: муайян намудани институтсионализатсияи воситаҳо ва шаклҳои ҳимояи судии ҳуқуқи инсон; таҳлили ҳуқуқ ва озодиҳои инсон ҳамчун самти калидии таъсири ҳокимияти судӣ дар Тоҷикистон; муайян кардани ҳадафҳо, вазифаҳо, функцияҳо, шаклҳо ва принципҳои фаъолияти мақомоти судӣ ҷиҳати

таъмини ҳуқуқ ва озодиҳои инсон; таҳқиқи омилҳои, ки самаранокии ҷаҳолияти ҳокимияти судиро дар самти таъмини ҳуқуқ ва озодиҳои инсон муайян менамоянд; таҳлили ҳамаҷонибаи тадбирҳои андешидашуда оид ба дигаргунсозии низоми судӣ ва таъвияти самаранокии он дар самти таъмини ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрванд – ба таври дахлдор иҷро гардидаанд

Бо назардошти ҷанбаи комплекси умуминазариявӣ доштани таҳқиқи мавзӯ, муаллиф усули умумиилмӣ дониш – диалектикаро истифода бурдааст. Дар баробари ин, усулҳои махсуси илмӣ, ба монанди таърихӣ-ҳуқуқӣ, расмӣ-мантӣ, омӯӣ, усули ҳуқуқшиносии муқоисавӣ ва ғайра истифода шуданд. Усулҳои мазкур имкон доданд, ки ҳулосабарории назариявӣ анҷом дода шуда, тавсияҳои мушаххас оид ба тақмили қонунгузори амалқунанда таҳия карда шаванд.

Ҳулосаҳои баровардаи муаллиф доир ба нақши ҳокимияти судӣ дар таъмини ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрванд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қобили тавачҷӯх ва дастгирӣ мебошад. Пешниҳоди ҳулосаҳои ба ҳимоя пешкашшаванда, хусусан пешниҳоди ҳулосаҳои № 2 ва 3 қобили дастгирӣ мебошанд.

Исозода Б.Ҷ. доир ба мавзӯи илмӣ анҷомшуда 10 мақолаи илмӣ, аз ҷумла 5 мақола дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшавандаи Комиссияи Олии Аттестатсионӣ назди Президенти ҶТ ва 5 мақолаи илмӣ дар дигар нашрияҳо ба таъб расонидааст. Ҳулоса ва натиҷаи қори илмӣ муаллиф дар нашрияҳо доир ба мавзӯи таҳқиқоти қори илмӣ ҷоп шудаанд, ки дар раванди таълим ҳангоми гузаронидани лексияҳо ва машғулиятҳои амалӣ бо донишҷӯён истифода бурда мешаванд.

Дар таҳқиқоти мазкур ба назари мо ҷунин ҳулоса дар афтореферат баёнгардида баҳснок менамояд, ки нисбати он ибрази назар намудани муаллиф муҳим мебошад:

1. Муаллиф дар якҷанд нуқтаҳои қори ҳимоя пешниҳодшаванда, қатегория “судӣ-ҳуқуқӣ”-ро истифода намудааст, ки мазмуни он дар афтореферат равшан нест. Аз ҳамин лиҳоз аз муаллиф хоҳиш карда мешавад, ки дар рафти ҳимоя қери қатегорияи “судӣ-ҳуқуқӣ” ҷиро мефаҳмад ибрази намояд.

Бо вучуди эроди болозикр дар маҷмӯъ мазмуни афтореферат аз он шаҳодат медиҳад, ки таҳқиқоти диссертатсионӣ Исозода Б.Ҷ. қори илмӣ мустақилона, баанҷомрасида, аз лиҳози назариявӣ асоснокшуда мебошад. Тақлифу пешниҳодҳо, инҷунин ҳулосаҳои баёнгардида арзиши муҳими илмӣ амалӣ доранд.

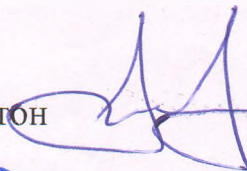
Ҷамин тарик, афтореферати диссертатсияи Исозода Баҳодур Ҷиллаҳон дар мавзӯи «Нақши ҳокимияти судӣ дар таъмини ҳуқуқи озодиҳои инсон ва

шаҳрванд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» кори илмию таҳқиқотии анҷомёфта ва дорои сохтори мукаммали мантиқӣ буда, ба талаботи муқаррарнамудаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад. Кори илмӣ-таҳқиқотии мазкур аҳамияти назариявӣ ва амалӣ дошта, метавонад дар фаъолияти қонунэҷодкунӣ ва ҳуқуқтатбиқкунӣ ва дар ҷараёни таълимии фанни «Ҳуқуқи конституционӣ, мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва ғ.» ба таври васеъ истифода бурда шавад. Бо назардошти гуфтаҳои боло бояд қайд намуд, ки муаллифи таҳқиқоти илмӣ Исозода Баходур Чиллаҳон сазовори дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 12.00.01 – назария ва таърихи ҳуқуқ ва давлат; таърихи таълимот дар бораи ҳуқуқ ва давлат мебошад.

Тақриздиханда:

Номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ,
дотсенти кафедраи ҳуқуқи мадания
факултети ҳуқуқшиносии

Донишгоҳи (Славянии) Россия ва Тоҷикистон

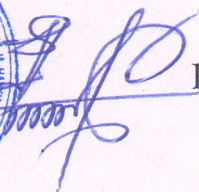

Сидиков Д.А.

«Имзои Сидиков Д.А.–ро тасдиқ мекунам»

Сардори раёсати кадрҳои

Донишгоҳи (Славянии) Россия ва Тоҷикистон

Нуриддинов Х.Х.

Суроға: Ҷумҳурии Тоҷикистон, Донишгоҳи (Славянии) Россия ва Тоҷикистон, 734025, ш. Душанбе, кўчаи М. Турсунзода Тел.: (+992 237) 227 67 40. E-mail: kafedra.grazhdanskaya@mail.ru

03. 10. 2025